

Aanvullend Ecologisch Onderzoek Livingstonelaan 54 Gouda m.b.t. vleermuizen

Colofon

Titel	Aanvullend Ecologisch onderzoek Livingstonelaan 54 Gouda m.b.t. vleermuizen
Projectnummer	19A072 aanvullend op 19A059
Datum uitgave	juni 2020
Samenstellers	Meia Domburg, medewerker Watersnip Advies John van Gemenen, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam opdrachtgever	Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. Postbus 3119 3502 GC Utrecht
Contactpersoon opdrachtgever	De heer W. Kaandorp van IntROview B.V.

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	1
2	LOCATIEBESCHRIJVING.....	3
2.1	HUIDIGE SITUATIE.....	3
2.2	PLANNEN.....	3
2.3	VLEERMUIZEN IN RELATIE TOT HET PLANGEBIED.....	4
3	METHODE EN MATERIALEN.....	5
3.1	METHODE	5
3.1.1	<i>Onderzoek Vleermuizen</i>	<i>5</i>
4	RESULTATEN	7
4.1	VLEERMUIZEN	7
4.1.1	<i>Veldbezoek 1, maandagavond 26 augustus 2019</i>	<i>7</i>
4.1.2	<i>Veldbezoek 2, dinsdagavond 17 september 2019</i>	<i>8</i>
4.1.3	<i>Veldbezoek 3, maandagochtend 20 april 2020.....</i>	<i>9</i>
4.1.4	<i>Veldbezoek 4, dinsdagavond 19 mei 2020.....</i>	<i>9</i>
4.1.5	<i>Extra Veldbezoek 5, maandagochtend 15 juni 2020.....</i>	<i>10</i>
4.1.6	<i>Veldbezoek 6, dinsdagavond 23 juni 2020.....</i>	<i>11</i>
5	CONCLUSIES	13
5.1	CONCLUSIES WAARNEMINGEN	13
5.2	SLOOP EN NIEUWBOUW	13
6	ADVIES	15
6.1	AANVRAAG ONTHEFFING VERBODEN IS MOGELIJK	15
6.2	SCHADE VOORKÓMEN	15
6.3	ALGEMENE ZORGPLICHT	16
7	BRONNEN.....	17

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens het voormalige verpleeghuis aan de Livingstonelaan 54 te Gouda af te breken om plaats te maken voor 59 nieuwe woningen, waarvan 18 appartementen. Tijdens het ecologisch onderzoek in juni 2019 (*Rapport Ecologisch onderzoek Livingstonelaan 54 Gouda, Watersnip Advies 19A059*) kon de eventuele aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten.

In de maanden augustus, september 2019 en april - juni 2020 heeft ecologisch onderzoek plaatsgevonden m.b.t. vleermuizen, uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies. Ten aanzien van de vleermuizen heeft er een bouwkundige inspectie plaatsgevonden om te bepalen of het gebouw geschikt is voor vleermuizen. Deze bevindingen zijn aangevuld met nodige veldbezoeken naar de aanwezigheid van vleermuizen.

Er is gewerkt volgens de juridisch erkende Kennisdocumenten van BIJ12 en het 'Vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur'.

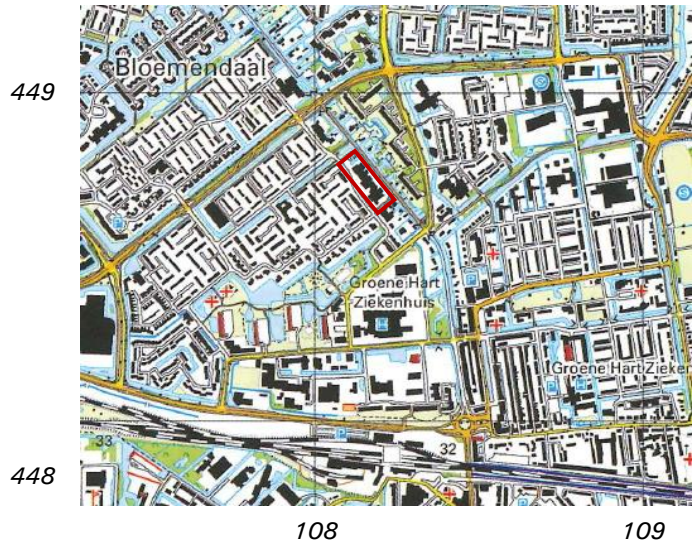
In deze rapportage wordt beschreven hoe het ecologisch onderzoek is uitgevoerd, wat de bevindingen zijn van dit onderzoek en de daarbij behorende voorlopige conclusies en aanbevelingen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

De plangebieden liggen in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten 108,448.

Het plangebied omvat voormalig Verpleeghuis Bloemendaal in Gouda. In de zuidvleugel is een binnenplaatsje gelegen. Het gebouw wordt tijdelijk verhuurd aan ondernemers en bewoners. Het pand ligt aan de westzijde aan de Livingstonelaan. Aan de zuidzijde is een parkeerplaats van het gebouw gelegen. Deze parkeerplaats bestaat uit asfalt en klinkers. Aan de oostzijde zijn een tweetal terrassen met vlonderplanken en uitgangen gesitueerd. Aan de noord- en oostzijde wordt het perceel begrensd door een sloot. Aan de overzijde van de sloot aan de oostkant ligt de Bloemendaalseweg. De Bloemendaalseweg ligt als een groen lint door Gouda vanaf het Groene Hartziekenhuis naar het noordwesten richting de A12. Aan de oostzijde van de Bloemendaalseweg ter hoogte van het plangebied staan flatgebouwen met een park aan de zijde van het plangebied. Het is een mooie groene omgeving.

Figuur 1: Ligging van het plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. is voornemens het pand af te breken en op het perceel 59 woningen te bouwen, waarvan 18 appartementen.

Figuur 2: Het plangebied (rode contour)

2.3 Vleermuizen in relatie tot het plangebied

In Nederland komen circa 16 verschillende soorten vleermuizen voor, waarvan 7 soorten min of meer algemeen zijn en 9 soorten zeldzaam tot zeer zeldzaam. Daarnaast zijn 3 soorten uit Nederland verdwenen en 2 soorten als dwaalgast waargenomen. Vleermuissoorten stellen ieder specifieke eisen aan hun leefomgeving en verblijfsplaatsen. Zo zijn er soorten die voornamelijk voorkomen in bosgebied en soorten die een min of meer verstedelijkte omgeving prefereren. Daarnaast zijn er soorten die gedurende de dag of in bomen of in gebouwen verblijven.

Om de relevante vleermuissoorten voor het plangebied in te kunnen schatten is een bureaustudie uitgevoerd. Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone- en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis (0-1km), Meervleermuis en Watervleermuis (1-5km) (allen wnb-hrl).

‘Het pand in het plangebied heeft veel hoeken, balkons en uitbouwtjes. Aan de gevel zijn grindbetonplaten bevestigd waaraan zonneschermen hangen. Achter deze platen en rond de zonneschermen bevindt zich soms ruimte voor vleermuizen voor een tijdelijk verblijf. Er zijn geen toegangen tot spouwmuren aanwezig. Achter sommige platen is ruimte genoeg (75 cm hoog) aanwezig voor een mogelijk paarverblijf. Bij de ingangen zijn houten schrootjes bevestigd met daarachter zachtboard. De uitvlieghoogte is hier ongeveer 2 meter. Dit is hoog genoeg.

Het pand ligt in een groene omgeving met veel grote bomen. Deze kunnen als vlieg- en foerageerroute dienen voor vleermuizen. Er staat aan de oostzijde ook een dode, holle boom die ruimte kan bieden aan een vleermuis.’

‘Voor het verkrijgen van juridische zekerheid ten aanzien van het voorkomen van vleermuizen zou in de periode april - oktober uitgebreid vleermuisonderzoek moeten plaatsvinden aan de hand van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij het vleermuisonderzoek dient de nadruk te liggen op de aanwezigheid van rust- en verblijfplaatsen in de bestaande bebouwing. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen en deze door de sloop van de gebouwen zullen verdwijnen, treedt schade op aan de vleermuispopulatie(s).

Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Llangs de Bloemendaalseweg liggen landschapselementen als knotwilgen, boomgaardjes, geriefbos en een heemtuin in een lang groen lint verbonden. Er zijn in de omgeving voldoende alternatieven voorhanden als foerageergebied. Er is geen aanvullend onderzoek nodig naar dit aspect.’

(Rapport Ecologisch onderzoek Livingstonelaan 54 Gouda, Watersnip Advies 19A059)

3 Methode en materialen

3.1 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de actuele kennisdocumenten voor vleermuizen van BIJ12. Voor het onderzoek is het Vleermuisprotocol 2017 van de Gegevensautoriteit Natuur gevolgd. In augustus en september 2019 en apr – juni 2020 hebben deskundige medewerkers van ecologisch adviesbureau Watersnip Advies meerdere veldbezoeken gebracht binnen de voorgeschreven tijdsperioden voor bovengenoemde soorten. De resultaten van deze bezoeken zijn verwerkt tot korte veldverslagen die vervolgens zijn gebruikt als basis voor hoofdstuk 5 'Resultaten'.

onderdeel	tijd	periode	betreft
1 ^e inventarisatieronde	na zonsondergang	15 aug-15 okt	Paarverblijf + zwermplaats
2 ^e inventarisatieronde	na zonsondergang	15 aug-15 okt	Paarverblijf + zwermplaats
3 ^e inventarisatieronde	voor zonsopgang	15 apr-15 juli	Zomerverblijf
4 ^e inventarisatieronde	na zonsondergang	15 mei-15 juli	Kraamverblijf + zomerverblijf
5 ^e inventarisatieronde	na zonsondergang	15 mei-15 juli	Kraamverblijf + zomerverblijf

3.1.1 Onderzoek Vleermuizen

Naar aanleiding van de bureaustudie is gebruik gemaakt van de kennisdocumenten van BIJ12. Deze kennisdocumenten zijn gekoppeld aan het 'Vleermuisprotocol 2017' van de Gegevensautoriteit Natuur, die gebruikt is als richtlijn. In het plangebied zijn enkel de vaste rust- en verblijfplaatsen van toepassing. In eerste instantie richt het onderzoek zich op kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen.

Er is gebruik gemaakt van de volgende materialen:

- Pettersson D200 batdetector
- Herkenning van Nederlandse Vleermuissoorten aan hun Geluid van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierenbescherming.

Figuur 3: Het werken met de batdetector

De resultaten van het veldbezoek zijn vastgelegd in veldverslagen welke vervolgens de basis vormen voor de rapportage.

Tabel met onderzoeksdata:

datum	tijd (uur)	Zons- opkomst /onder gang	Type onderzoek	weertype
26-08-2019	20.50-22.50	20.43	Paarverblijfplaats	23°C, zwakke noordoosten wind, helder na warme dag > 30°C
17-09-2019	20.15-22.15	19.52	Paarverblijfplaats	12°C, zwakke wind uit noord, helder met enige bewolking
20-04-2020	04.31-06.31	06.31	Zomerverblijfplaats ochtendbezoek	7°C, matige oostenwind, helder
19-05-2020	21.34-23.34	21.34	Zomer- en kraamverblijfplaats	14°C, zwakke noordenwind, helder
15-06-2020	03.18-05.18	05.18	Zomerverblijfplaats extra ochtendbezoek	15°C, zwakke westenwind, overwegend bewolkt
23-06-2020	22.04-00.04	22.04	Zomer- en kraamverblijfplaats	22°C, zwakke noordenwind, helder

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Het onderzoek naar het voorkomen en gebruik van de vleermuizen binnen het plangebied is uitgevoerd volgens de in 4.1.3 beschreven methode. In augustus – september 2019 zijn twee veldbezoeken en in april – juni 2020 zijn drie veldbezoeken uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd door John van Gemeren, Meia Domburg, Loes Kamer, Andrea Grim en Heidi van der Welle. Er is op vleermuizen geïnventariseerd middels zicht en geluid. De visuele inspectie is uitgevoerd door de panden te observeren op in- en uitvliegbewegingen. Tevens is gebruik gemaakt van een batdetector.

Het onderzoek is gericht op het uitsluiten of aantonen van de volgende verblijfplaatsen:

- Paarverblijfplaatsen
- Kraamverblijfplaatsen
- Zomerverblijfplaatsen

Paarverblijfplaatsen

Paarverblijfplaatsen worden in het najaar gebruikt om zich in voort te planten. Mannetjes bakenen een territorium af door al vliegend de sociale roep te verspreiden om het territorium af te bakenen. Rond de toegang van het paarverblijfplaatsen wordt vaak door meerdere dieren op korte afstand gevlogen, ook wel zwermen genoemd.

4.1.1 Veldbezoek 1, maandagavond 26 augustus 2019

Om 20.58 u werd een Gewone dwergvleermuis waargenomen in de noordwest hoek van het plangebied, langs de Livingstonelaan, het betrof een foeragerend exemplaar. Twee minuten later werd een tweede Gewone dwergvleermuis waargenomen komend uit oostelijke richting, vanaf de Bloemendaalseweg en deze vliegt ook weer terug in die richting.

Om 21.10 u wordt een Gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen langs de westkant, aan de Livingstonelaan, tussen de bomen door vanuit het zuiden aanvliegend.

Om 21.20 u een langsvliegende Gewone dwergvleermuis, vliegend langs de zuidzijde van het plangebied.

Aan de oostzijde, aan de kant van de Bloemendaalseweg, werd lange tijd een foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen vanaf 20.55 u.

In de zuidoosthoek van het gebouw bevindt zich een open plek tussen het gebouw en houtwal. Het is een open plek boven gras.

Hier vlogen tussen 20.55 u en 21.25 u eerst één en vanaf 21.00 u twee Gewone dwergvleermuizen voortdurend rondjes, al foeragerend. Gedurende deze periode werden

de dieren, die met het blote oog goed zichtbaar waren, gevolgd, ook met de zaklamp. Op geen enkel moment toonden de dieren belangstelling voor een wand of dak in het nabijgelegen pand. Er werd geen enkele keer een muur of dak benaderd of 'aangetikt'. Aan

Figuur 4: Het voormalig verpleeghuis vanuit het zuiden gezien

de westkant van het gebouw is een binnenplaatsje. Aan deze kant van het gebouw werden alleen langsvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Twee maal werd een Laatvlieger waargenomen. De eerste Laatvlieger werd om 21.15 u foeragerend langs de Bloemendaalseweg aan de noordoostzijde van het pand waargenomen, de tweede werd om 22.05 u foeragerend aan zuidoostzijde waargenomen.

Conclusie:

Er werden deze avond voornamelijk foeragerende Gewone dwergvleermuizen bij de bomen waargenomen. Er werden geen foeragerende vleermuizen aan de zuidwestzijde bij de parkeerplaatsen waargenomen, alleen een enkel langsvliegend exemplaar. Er zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen of vleermuizen die belangstelling toonden voor het gebouw. Ook zijn er geen paargeluiden gehoord.

4.1.2 Veldbezoek 2, dinsdagavond 17 september 2019

In de zuidoosthoek van het plangebied werd om 20.15 u een foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen. Om 20.45 u werd enige minuten een foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen, eenmaal werd de muur aangetikt voor een insect. Verder had deze vleermuis geen belangstelling voor het gebouw.

Aan de zuidkant werd om 20.50 u een langsvliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen.

In de noordoosthoek werd om 20.20 u een langsvliegende en om 20.30 u een foeragerende Gewone dwergvleermuis waargenomen.

Er werden aan de noordwestkant om 20.30 u twee langsvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Om 21.15 u werden een foeragerende Gewone dwergvleermuis en een Laatvlieger waargenomen.

Daarna werden geen vleermuizen meer waargenomen.

Figuur 5: De westzijde van het voormalig verpleeghuis en parkeerplaats

Conclusie:

Er zijn ook deze avond geen uitvliegbewegingen en geen contact met het gebouw waargenomen. Er zijn voornamelijk foeragerende vleermuizen bij de bomen aan de oostkant waargenomen. Op de open stukken zonder bomen werden alleen langsvliegende vleermuizen waargenomen.

Ondanks de verwachtingen van de aanwezigheid van vleermuizen bij een voormalig verpleeghuis en het rondom aanwezige groen zijn er relatief weinig bewegingen van vleermuizen in het plangebied. Het gaat om enkele exemplaren van de Gewone dwergvleermuis en hooguit twee exemplaren van de Laatvlieger.

Kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen

Kraamverblijfplaatsen worden in het voorjaar/begin zomer gebruikt door grote groepen dragende en zogende vrouwelijke dieren. Zomerverblijfplaatsen worden gebruikt door kleinere groepen of solitaire dieren die niet actief zijn in de voortplantingscyclus. Monitoring van deze beide verblijfplaatsen kan parallel plaats vinden, echter is de periode voor kraamverblijfplaatsen korter. Er is op vleermuizen geïnventariseerd middels zicht en geluid. De visuele inspectie is uitgevoerd door de panden te observeren op in- en uitvliegbewegingen. Tevens is gebruik gemaakt van een batdetector.

4.1.3 Veldbezoek 3, maandagochtend 20 april 2020

Om 05.00 u begon een Merel te zingen. Om 05.05 uur werd een Gewone dwergvleermuis waargenomen in het zuidoosten en even later nog een in het noordoosten van het plangebied. Onder een lamp in het plangebied werd een Egel waargenomen. Om 05.39 u werd een aan de noordkant langsvliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen. Om 06.00 u waren er volop zingende vogels te horen, een Merel, Koolmees, Houtduif, Winterkoning, Koekoek en Tijftjaf. De lucht werd aanmerkelijk lichter door de zon achter de horizon. Om 06.05 u vloog een Gewone dwergvleermuis langs de zuidwest kant van het plangebied.

Figuur 6: Egel in het plangebied aan de oostzijde

Er is geen contact met de bebouwing of met de bomen waargenomen.

4.1.4 Veldbezoek 4, dinsdagavond 19 mei 2020

Om 21.55 u werden drie Gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de oostkant van het gebouw. Hier staan een aantal grote bomen en is het al vroeg schemerig. De vleermuizen hadden contact met het gebouw bij een daklijst. Deze werd aangetikt en de vleermuizen vlogen in en uit. Het ging om maximaal 3 exemplaren. Rond deze tijd werden ook foeragerende vleermuizen aangetroffen aan de noordoost kant van het gebouw bij een open gedeelte. De vleermuizen foerageerden hier ongeveer 5 minuten. Waarschijnlijk dezelfde exemplaren. Aan de overige zijden van het plangebied werden geen vleermuizen gehoord of waargenomen. Ook op het binnenplaatsje zijn geen vleermuizen aangetroffen. Er zijn geen Laatvlieger of boombewonende soorten waargenomen.

Figuur 7: De binnenplaats

4.1.5 Extra Veldbezoek 5, maandagochtend 15 juni 2020

Doel van dit bezoek is om het zwermen bij de locatie waar op 19 mei uitvliegende vleermuizen zijn aangetroffen waar te nemen. Om 03.35 u werd een langsvliegende Gewone dwergvleermuis waargenomen bij de parkeerplaats aan de zuidzijde van het plangebied. Na een ronde om het gebouw werd om 03.50 u een Gewone dwergvleermuis op de betreffende locatie bij de muur aan de oostkant waargenomen. Op dat moment was het nog helemaal donker. De bewolking in de lucht werd oranje verlicht door de kassen aan de westkant van Gouda. Hierdoor was de vleermuis goed zichtbaar tegen de wolkenlucht, maar was niet hoorbaar. De vleermuis tikte steeds de bovenrand van de muur aan en hing daar ook een aantal keer. Er werd niet waargenomen dat deze vleermuis invloog.

Figuur 8: Gewone dwergvleermuis hangend aan de muur

Bij een volgende ronde om het gebouw werden om 03.55 u en om 03.59 u langsvliegende exemplaren van de Gewone dwergvleermuis waargenomen.

Rond 04.00 u begon een Merel te zingen en om 04.45 u werd een Roodborst zingend gehoord.

Om 04.10 u werd een Gewone dwergvleermuis foeragerend onder de bomen oostkant aangetroffen.

Langs de groenstrook met bomen en struiken aan de oostkant kwam met tussenpozen van 5 á 10 minuten een Gewone dwergvleermuis langs vliegen. In de schemering kwam een Egel langs lopen.

Om 05.00 u waren twee Gewone dwergvleermuizen foeragerend actief rond de bomen bij de locatie waar het in en uitvliegen eerder was waargenomen. Na ongeveer 5 minuten bleef er één vleermuis over. Er is niet waargenomen waar de tweede vleermuis heen vloog.

Figuur 9: Plek waar Gewone dwergvleermuis in vloog

Om 05.10 u na lange tijd foerageren onder bomen, ongeveer een kwartier, kroop de overgebleven Gewone dwergvleermuis tussen zonnenscherm en de muur na 2 keer aantikken.

Conclusie:

Rond gebouw op hoeken bij de bomen en struiken werd af en toe een Gewone dwergvleermuis gehoord. Tijdens de rondes om het gebouw werden geen andere plekken

aangetroffen met zwermende vleermuizen. Er werden geen andere soorten waargenomen. Bij de grote bomen aan de oostzijde werden steeds terug kerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hier werd in het donker een Gewone dwergvleermuis waargenomen hangend aan de muur om 03.50 u. Na zeker een kwartier foerageren onder de bomen en langs het gebouw, toen het al volop licht was kroop om 05.10 u een Gewone dwergvleermuis tussen het zonnescherm en de muur.

Uiteindelijk gaat het hier om maximaal drie à vier Gewone dwergvleermuizen.

4.1.6 Veldbezoek 6, dinsdagavond 23 juni 2020

Om 22.28 u werd de eerste Gewone dwergvleermuis waargenomen aan de oostkant van het pand in de hoek met grote bomen. Om de ongeveer 5 minuten vloog een Gewone dwergvleermuis uit boven de dakrand. Om 22.45 u werd de laatste uitvliegende vleermuis waargenomen. Het gaat om maximaal vier exemplaren. De vleermuizen waren voortdurend aan het foerageren onder de grote bomen. Het maximale aantal dat is waargenomen tijdens het foerageren was drie. Ze foerageerden langs het gebouw richting het noorden en weer terug onder de bomen, waarbij ze vlak langs de plek van uitvliegen heen vlogen. Regelmatig ook sociale geluiden hoorbaar. Om 22.50 u werd een langsvliegende Laatvlieger waargenomen, deze vloog van noord naar zuid.

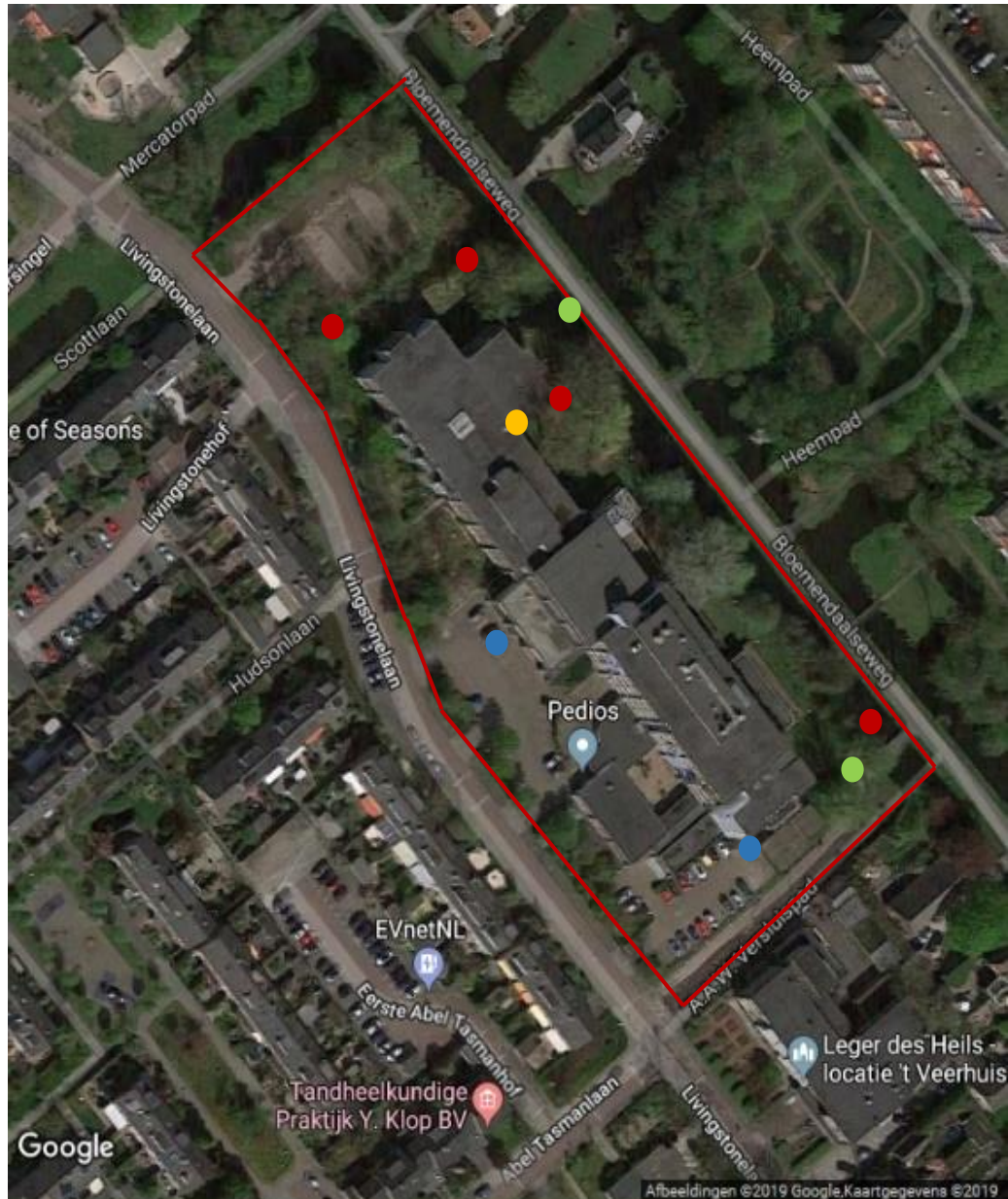

Figuur 10: De hoek met het vleermuisverblijf (rode contour) en grote bomen aan de oostzijde

Conclusie:

Nabij de locatie van het zomerverblijf bij de grote bomen was voortdurend activiteit. Op basis van de waarnemingen gaat het om maximaal vier exemplaren van de Gewone dwergvleermuis. Er is een Laatvlieger langsvliegend waargenomen op deze avond, maar geen andere soorten.

Kaart waarnemingen vleermuizen

- Foeragerende Gewone dwergvleermuis
- Langsvliegende Gewone dwergvleermuis
- Foeragerende en/of langsvliegende Laatvlieger
- In- en uitvliegende Gewone dwergvleermuis bij zomerverblijf

Figuur 11: Waarnemingen in het plangebied

5 Conclusies

5.1 Conclusies waarnemingen

Tijdens de zes inventarisatiemomenten in augustus en september 2019 en april, mei en juni 2020 zijn diverse waarnemingen gedaan van vleermuizen (zie figuur 11). Rond het gebouw zijn vliegbewegingen, foeragerend en passerend, waargenomen van Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger.

In het gebouw is aangetroffen:

- een zomerverblijf van Gewone dwergvleermuis, het aantal getelde exemplaren 3 á 4.

In de bomen zijn *geen* verblijven aangetroffen van boombewonende soorten.

In deze onderzoeksperiode is er geen enkele indicatie dat het gebouw gebruikt wordt als winterverblijfplaats. Tijdens het onderzoek naar paarverblijven is geen activiteit van vleermuizen waargenomen die verband houden met het pand. Ook tijdens het eerste ochtendbezoek in april was er géén activiteit in connectie met het gebouw. De aanwezigheid van een winterverblijf en paarverblijf wordt op basis van deze waarnemingen uitgesloten.

De bomenstructuur rond het gebouw is belangrijk foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis. Vooral tijdens het onderzoek naar het zomerverblijf werd rond de grote bomen in de nabijheid van het verblijf druk en langdurig gefoerageerd. In het plangebied staat ook een afgezaagde, half rotte boom langs de sloot. Deze is niet in gebruik als verblijf voor boombewonende soorten maar kan wel worden gebruikt door vogels als spechten. Aan de overzijde van de sloot aan de oostkant ligt de Bloemendaalseweg. De Bloemendaalseweg ligt als een groen lint door Gouda vanaf het Groene Hartziekenhuis naar het noordwesten richting de A12. Aan de oostzijde van de Bloemendaalseweg ter hoogte van het plangebied staan flatgebouwen met een park aan de zijde van het plangebied. Het is een mooie groene omgeving. Tijdens de onderzoeken is gebleken dat het aanwezige groen in het plangebied van betekenis is als foerageergebied en migratieroute van vleermuizen door de wijk Bloemendaal. Het is dus belangrijk dat er geen complete kaalslag in het plangebied plaats vindt maar dat zorgvuldig wordt omgegaan met te behouden bomen. Dit met het oog op het foerageergebied en als trekgebied van de vleermuizen rond het groen en in de wijk.

5.2 Sloop en nieuwbouw

Het beoogde initiatief in het plangebied betreft de sloop van het gebouw en de bouw van woningen en appartementen.

Door de sloop van het gebouw en realiseren van de nieuwbouw zal overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

- Artikel 3.5.2: opzettelijk verstoren
- Artikel 3.5.4: beschadigen en/of vernielen van voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen

6 Advies

6.1 Aanvraag ontheffing verboden is mogelijk

Vanwege het optreden van de verbodsovertredingen gesteld in de Wet natuurbescherming 3.5.2 en 3.5.4 kan de initiatiefnemer bij het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) een ontheffing van de verboden aanvragen.

Provincie Zuid-Holland kan een ontheffing verlenen indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan (Artikel 3.8 lid 5):

- 5 Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Figuur 12: Artikel 3.8 lid 5 van de Wet natuurbescherming (bron: www.wetten.overheid.nl)

Langs deze route is in principe 100% juridische zekerheid te verkrijgen aangaande sloop en nieuwbouw.

6.2 Schade voorkómen

Als schade zoveel mogelijk kan worden voorkómen is dit een serieuze optie. Dit dient dan met uiterste zorgvuldigheid en inzet plaats te vinden. Hierbij moet de volgende route worden door lopen:

- a. Opstellen activiteitenplan
- b. Realiseren tijdelijke verblijven vóór de sloop
- c. Natuurinclusief bouwen met viervoudig aantal verblijfplaatsen
- d. Opstellen Ecologisch Werk Protocol
- e. Ecologische begeleiding tijdens de sloop en uitvoeringsperiode, begeleiding en uitvoering EWP
- f. Eindrapport met bevindingen

Als wordt gekozen voor deze route blijft enige beperkte juridische onzekerheid aanwezig. Immers, hierbij wordt in de geest van de Wet natuurbescherming gehandeld. Het eindresultaat m.b.t. de integratie zorgt dat de biodiversiteit kwalitatief zeker zo goed kan zijn als in 6.1.

Figuur 12: Stappenplan onderzoek Wet Natuurbescherming (bron: www.regelink.net)

6.3 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

7 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Bij12, *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.
3. BIJ12, *Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017.
4. BIJ12 *Kennisdocument Rosse vleermuis, Nyctalus noctula*, versie 1.0, juli 2017.
5. BIJ12 *Kennisdocument Watervleermuis, Myotis daubentonii*, versie 1.0, juli 2017.
6. Vleermuis vak beraad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017.
7. Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, *Herkenning van Nederlandse vleermuissoorten aan hun geluid*, 2001.
8. Kapteyn K., *Vleermuizen in het landschap*, 1995.
9. Ministerie van Economische Zaken, *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, versie 1.3 december 2016.
10. '© NDFF - quickscanhulp.nl 02-07-2019 16:14:59'

Internetpagina's

11. www.rijksoverheid.nl
12. www.bij12.nl
13. www.vleermuis.net
14. www.regelink.net
15. www.zoogdiervereniging.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+ 31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

